

Sygn. akt III Ca 1735/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 15 maja 2019 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach III Wydział Cywilny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący - Sędzia SO Mirella Szpyrka

Protokolant Aldona Kocięcka

po rozpoznaniu w dniu 15 maja 2019 r. w Gliwicach

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) Spółdzielni Mieszkaniowej (...) w R.

przeciwko S. H.

o zapłatę

na skutek apelacji powódki

od wyroku Sądu Rejonowego w Rudzie Śląskiej

z dnia 10 lipca 2018 r., sygn. akt I C 4475/17

1) **oddala apelację;**

2) **zasądza od powódki na rzecz pozwanego 450 zł (czterysta pięćdziesiąt złotych) tytułem zwrotu kosztów postępowania odwoławczego.**

SSO Mirella Szpyrka

Sygn. akt III Ca 1735/18

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem z 10 lipca 2018r. Sąd Rejonowy oddalił powództwo (...) Spółdzielni Mieszkaniowej (...) w R. przeciwko S. H., a koszty postępowania wzajemnie zniósł.

Sąd Rejonowy ustalił, że budynek przy ul. (...) w R. stanowi własność powódki. W dniu 18 listopada 2013 roku pozwani nabyli udziały w odrębnej własności lokalu mieszkalnego oznaczonego numerem (...), a to jako spadkobiercy J. H. (1) ustaleniu w akcie poświadczenia dziedziczenia sporządzonym przez Notariusza E. M.. W związku z nieuiszczeniem przez pozwanych należności z tytułu kosztów związanych z eksploatacją i utrzymaniem ich lokali oraz nieruchomości wspólnych powstała zaległość w łącznej kwocie 2 099,66 zł. Powódka wzywała pozwanych do uregulowania zadłużenia. Pozwany S. H. jest synem J. H. (1) i jego pierwszej żony J. H. (2). Nigdy nie zamieszkiwał w lokalu przy ul. (...) w R.. Obecnie pozwany zamieszkuje w J. razem ze swoją matką i nie ma kontaktu z resztą współwłaścicieli, nie jest informowany o stanie zadłużenia lokalu. Zarówno pozwany jak i jego matka cierpią na schorzenia o naturze psychicznej. Pozwany jest osobą upośledzoną umysłowo w stopniu umiarkowanym i pozostaje pod stałą opieką poradni zdrowia psychicznego. Pozwany utrzymuje się z renty socjalnej w wysokości 840 zł, która obecnie jest zajęta przez organ egzekucyjny do kwoty 210 złotych. Pozwany okresowo podejmuje zatrudnienie w firmie ochroniarskiej. Również matka pozwanego utrzymuje się ze świadczenia rentowego. Ze względu na stan zdrowia oraz

sytuację materialną pozwany jak i jego matka pozostają pod stałą opieką ciotki pozwanego G. Z., która wspomaga ich w czynnościach życia codziennego. Pozwany przyjmując spadek nie zdawał sobie sprawy, że w jego skład wchodzi zadłużenie czynszowe, dlatego podjął czynności zmierzające do ugodowego zniesienia współwłasności lokalu, na co pozostali współwłaściciele nie wyrazili zgody, ostatecznie pozwany złożył sądowy wniosek o dział spadku i zniesienie współwłasności.

W tych okolicznościach uznał sąd, że roszczenie nie zasługuje na ochronę prawną z uwagi na sprzeczność z zasadami współżycia społecznego (art. 5 kc). Sąd ocenił, że niewątpliwie powódce przysługuje uprawnienie do żądania uiszczenia przez pozwanego stosownych opłat. Jednocześnie powódka podjęła czynności prowadzące do realizacji przysługującego jej uprawnienia. Przywołując zgromadzony materiał dowodowy wskazał, że pozwany jest osobą upośledzoną umysłowo w stopniu umiarkowanym, wymaga pomocy osób trzecich w codziennym funkcjonowaniu. Utrzymuje się z renty socjalnej oraz okresowo podejmowanej pracy w firmie ochroniarskiej, częściowo jego dochody są zajęte przez organ egzekucyjny – pozwany spłaca zadłużenie dotyczące spornego lokalu zasądzone w innym postępowaniu. Pozwany nigdy nie korzystał z lokalu przy ul. (...), nigdy w nim nie zamieszkiwał i nie pobierał z niego żadnych pożytków, nie utrzymuje kontaktu z pozostałymi współwłaścicielami. Przyjmując spadek po J. H. (1) pozwany nie zdawał sobie sprawy, że bierze na siebie obowiązek ponoszenia stosowanych opłat, o czym świadczą podejmowane przez niego obecnie kroki zmierzające do zniesienia wspólności oraz działu spadku, przy czym pozwany nie domaga się od współwłaścicieli jakiegokolwiek spłaty. Podniósł, że zasadą współżycia społecznego, a więc jak już wspomniano pewną powszechnie w społeczeństwie akceptowaną normą, jest szczególna ochrona najsłabszych, nieporadnych biednych czy chorych. Szczególnie w wypadkach dotyczących osób, które z przyczyn niezależnych od siebie znajdują się w skrajnie trudnej sytuacji. Zdaniem Sądu opisane wyżej okoliczności uzasadniają objęcie taką ochroną pozwanego, który z przysługującego mu uprawnienia nigdy i w żaden sposób nie korzystał. W odczuciu społecznym niewątpliwie niewłaściwym byłoby obciążenie pozwanego, który jest osobą niepełnosprawną, opłatami za lokal, w którym nigdy nie mieszkał, podczas gdy pozostali współwłaściciele, zajmując mieszkanie nie poczuwają się do obowiązku uiszczenia na rzecz powódki stosownych opłat. O kosztach orzeczono na podstawie art. 100 k.p.c.

Wyrok zaskarżyła powódka w zakresie punktu 1.

Zarzuciła naruszenie art. 5 kc poprzez jego błędne zastosowanie i przyjęcie, że stan zdrowia jest przesłanką do odmowy uwzględnienia powództwa, gdy sąd powinien wziąć pod uwagę fakt, że pozwany stał się współwłaścicielem lokalu mieszkalnego w 2013r., a zatem miał dość czasu na dokonanie stosownych czynności prawnych; powodowa spółdzielnia jako wierzyciel została obciążona prawnym obowiązkiem finansowania pomocy dla pozwanego przez utrzymanie lokalu niezależnie od tego czy pozwany w nim mieszka i czy uiszczane są opłaty, podczas gdy powyższe nie stanowi przedmiotu jej działania, lecz organów państwowych lub samorządowych, które dysponują na ten cel stosownymi środkami finansowymi. Wskazał na naruszenie art. 65 Konstytucji RP poprzez jego niezastosowanie w sytuacji, gdy żaden przepis nie zobowiązuje spółdzielni mieszkaniowej do ponoszenia finansowych kosztów utrzymania lokali dla osób nieporadnych lub dotkniętych upośledzeniem umysłowym, a taki może być skutek orzeczenia sądu.

Na tej podstawie wносиła o zmianę wyroku i zasądzenie od pozwanego na rzecz powódki kwoty 2099,66 zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od 8 maja 2017r. do dnia zapłaty i zasądzenia kosztów postępowania według norm przepisanych.

W odpowiedzi na apelację pozwany wnosił o jej oddalenie i zasądzenie kosztów postępowania według norm przepisanych.

Sąd Okręgowy zważył co następuje :

Apelacja powódki nie jest zasadna.

Ustalony w sprawie stan faktyczny, przyjęty przez Sąd Rejonowy za podstawę rozstrzygnięcia, był bezsporny.

Jak wynika z prawomocnego postanowienia Sądu Rejonowego w Rudzie Śląskiej z 27 listopada 2018r., wydanego w sprawie INs 197/18, sporne mieszkanie przy ul.(...) w R. przyznano na wyłączną własność żonie spadkodawcy- A. H. bez spłaty na rzecz pozwanego.

W ustalonym stanie faktycznym podniesiony w apelacji zarzut naruszenia art.5 kc nie może się ostać. Przedstawiona przez Sąd Rejonowy wykładnia art.5 kc jest prawidłowa i korzysta z aprobaty Sądu Okręgowego.

W pierwszej kolejności stwierdzić należy, iż odpowiedzialność pozwanego z tytułu opłat za sporny lokal jest w rozpoznawanej sprawie odpowiedzialnością solidarną z P. H., Ł. H. i A. H., a zatem przez oddalenie powództwa o zapłatę w stosunku do pozwanego powódka nie jest pozbawiona możliwości wyegzekwowania na swoją rzecz należności obciążających sporny lokal w pełnej wysokości. Zgodnie bowiem z art.366 kc w przypadku solidarnej odpowiedzialności dłużników wierzyciel może żądać całości lub części świadczenia od wszystkich dłużników łącznie, od kilku z nich lub od każdego z osobna. Powódka nie wykazała aby spośród wszystkich dłużników, tylko pozwany był w stanie świadczyć.

Nie podziela Sąd odwoławczy stanowiska skarżącej, iż akceptacja wydanego przez Sąd Rejonowy rozstrzygnięcia stanowić będzie podstawę do uchylania się od obowiązku ponoszenia opłat na rzecz Spółdzielni przez każdego kto jest pozbawiony środków finansowych, jest nieporadny czy też dotknięty upośledzeniem umysłowym.

Zarzut naruszenia prawa podmiotowego może być rozpatrywany jedynie w oparciu o indywidualne okoliczności sprawy i brak jest w tym zakresie podstaw do formułowania ogólnych wniosków nawet w oparciu o typowe, powtarzające się sytuacje. Klauzula generalna zawarta w art. 5 kc nie kształtuje praw podmiotowych ani nie zmienia praw wynikających z innych przepisów.

W rozpoznawanej sprawie zasady współżycia społecznego, do których odwołał się Sąd Rejonowy, pozostają w nierozłącznym związku z całokształtem ustalonych okoliczności faktycznych i w takim całościowym ujęciu wyznaczają podstawę, granice i kierunek rozstrzygnięcia w niniejszej sprawie.

Nie sposób także podzielić argumentacji skarżącej zmierzającej do wykazania , iż możliwość zastosowania art.5 kc wyłączona jest w stosunku do spółdzielni mieszkaniowej albowiem narusza art.64 Konstytucji RP.

Zważywszy na brzmienie art.64 Konstytucji RP nie wiadomo na czym miałyby polegać zarzucane przez powódkę pozbawienie jej możliwości dochodzenia swych praw, skoro nie tylko czyni to w niniejszej sprawie, ale jak wynika z art. 5 kc przepis ten może znaleźć zastosowanie tylko wtedy gdy podmiotowi uprawnionemu przysługuje prawo, którego dotyczy nadużycie i podmiot uprawniony przysługujące mu prawo wykonuje ("czyni użytek z prawa").

Artykuł 5 kc zezwala na oddalenie powództwa , zgodnego z literą prawa, jeśli jego uwzględnienie powodowałoby skutki rażąco niesprawiedliwe i krzywdzące , nie dające się zaakceptować z punktu widzenia norm moralnych i wartości powszechnie uznawanych w społeczeństwie.

W rozpoznawanej sprawie Sąd Rejonowy prawidłowo uznał, iż w ustalonym stanie faktycznym uwzględnienie powództwa w stosunku do S. H., mimo że zgodnego z prawem, musiałyby jednocześnie zostać negatywnie ocenione na podstawie norm pozaprawnych, regulujących zasady moralne funkcjonujące w społeczeństwie, zaś zabezpieczenie w innej drodze interesu pozwanego , zagrożonego wykonaniem prawa podmiotowego przez powódkę , nie było możliwe.

Z tych względów na zasadzie art.385 kpc apelację powódki oddalono jako bezzasadną.

O kosztach postępowania odwoławczego orzeczono na zasadzie art.98 w zw. z art.108 § 1 kpc oraz § 2 pkt.3 w zw. z § 10 ust.1 pkt.1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz.U. 2015.1800).

SSO Mirella Szpyrka